

Vuosien varrella sattunutta

Historiapoimintoja Riihimäen Naisvoimistelijoitten toiminnasta. Pääpaino katsauksessa alkuvuosissa, jotka ovat nykypolvelle hieman jo unohtunutta aikaa. Voimakas ja toimiva 1990-luvun seura luotiin vuosien ja vuosien työllä. Yhteistyöllä ja äärettömällä innostuksella naisvoimisteluun luotiin tämän päivän elävä ja kehittyvä seura, Riihimäen Naisvoimistelijat.

1920 -luku

Tammikuun 31. päivänä 1921 perustettiin Riihimäen Naisvoimistelijat. Sama naisvoimistelijaseura oli kuitenkin käytännössä jo toiminut vuodesta 1912 alkaen. Tuolloin yhteiskoulun voimistelunopettaja Lyyli Kyllönen (Varmanen) oli alkanut järjestää säännöllisesti kerran viikossa yhteiskoulun juhlasalissa voimistelua, vaikka ilman virallista seuratoimintaa.

Tämä epävirallinen seura järjesti tammikuun 21.—23. päivinä 1921 Riihimäen yhteiskoulussa nk. Voimistelupäivät. Puhujina olivat tohtori Kaarina Kari, kirjaaja Aino Suppanen ja voimistelunopettaja Hilma Jalkanen, kaikki Helsingistä.

Tilaisuus antoi virkeitä ajatukselle, että Riihimäelle oli perustettava virallinen naisvoimistelijayhdistys. Tammikuun 31. päivänä olivat perustajat kokouksessa. Perustamiskirja laadittiin ja hyväksyttiin.

Perustamiskirja laadittiin ja hyväksyttiin. Puheenjohtajana perustavassa kokouksessa toimi opettajatar Iida Aittola ja sihteerinä rautatievirkaileja Hellä Vierio. Jäseniksi liittyi 16 henkilöä. Pohjarahastoksi luovuttivat entiset voimistelijat yhdistykselle voimistelupäiviltä kertyneet varat, yhteensä 210 mk.

Voimisteluja oli vuosina 1921—1923 kerran viikossa Pohjoisella kansakoululla, paitsi kevatlukaukudella 1923 Riihimäen maakuntajuhlien vuoksi kahdesti viikossa, Pohjoisen koulun lisäksi Rautatieläisten talolla. Vuosina 1924—1929 voimisteltiin kerran viikossa Rautatieläisten talolla, paitsi kevatlukaukudella 1929 Eteläisellä koululla. Syynä oli Rautatieläisten talon korjaus.

Seuran entiset johtajat: Lyyli Kyllönen-Varmanen, Armo Aulamo, Elli Aijälä (Kuusniemi) ja Regina Varjo Ranta.

Harjoitusiltaan pohjoisessa kansakoulussa (1920-luku)

Harjoitusilloissa ohjelmassa olivat voimistelu, telinekkeet, plastiikka, laululeikit, kansantanssi ja palloleikit. Lisäharjoituksia oli keväisin urheilumerkkivaatimusten vuoksi. Esiintymisjoukkueet valmistelivat iltamia.

* * *

Plastiikkaa ohjasi vuosina 1924—1927 rautatievirkaileja Regina Silfverberg.

* * *

Lokakuun 5. päivänä 1924 kutsuttiin seuran kunniajäseneksi sen ensimmäinen johtaja Lyyli Varmanen.

* * *

Iltamia järjestettiin tiiviisti. Ensimmäiset olivat jo maaliskuun 13. päivänä 1921 Vantaalla. Rivissä oli yhdeksän voimistelijaa, joita johti Iida Ora. Hän vastasi myös huhtikuun 10. päivänä 1921 Turkuhaudalla järjestetyistä toisista iltamista. Vuoden tauon jälkeen kolmannet illamat olivat 14. marraskuuta 1923 Riihimäellä. Rivissä oli nyt 12 voimistelijaa ja johtajana Elli Aijälä.

* * *

Iltamien ohjelmat olivat liikuntakasvatusalalta. Voimistelun, tanssin, laululeikkien yms. lisäksi oli liikuntakasvatusalaa koskevia puheita ja esitelmiä, usein myös samanaiheinen näytelmä.

takasvatusalaa koskevia puheita ja esitelmiä, usein myös samanaiheinen näytelmä.

Raittiutta edistettiin

Varsinaisten iltamien lisäksi jo perustamisvuosikymmenenä jäsenistö kävi esiintymässä paikallisten seurojen tilaisuuksissa. Voimistelu, laululeikkejä ja kansantanssia esitettiin mm. Riihimäen Lotta — Svärd -yhdistyksen, Riihimäen sotilaskodin, Nuorisoseuran ja Raittiusseuran tilaisuuksissa. Raittius oli vahvasti kuvassa mukana, sillä ohjelmaa esitettiin Hämeen raittiuspiiriin kesäjuhlassa Riihimäellä 1.6.1925 ja 11.6.1926.

* * *

Riihimäen Naisyhdistyksen järjestämässä tilaisuudessa yleisen raittiusviikon aikana 1924 ja Riihimäen Valistusjärjestöjen tilaisuudessa 1927 raittiusviikon aikana olivat jäsenet esiintymässä, samoin sotilaille järjestetyissä tilaisuuksissa.

* * *

Retket kuuluivat alkuvuosien toimintaan. Talvisin tehtiin hiihtoretkejä Riihimäen ympäristöön, kuten Herajolle ja Vantaalle. Kesäiset retket suuntautuivat mm. Heinijärvelle, Kesijärvelle tai Herajolle.

* * *

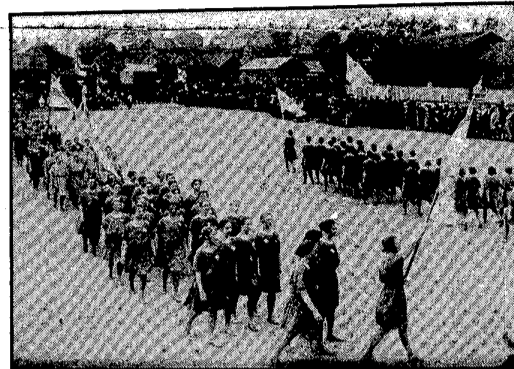
Luistelua harrastettiin erityisen paljon vuosina 1925—1927, jolloin luistinradalla oli paikallista uutuuksien viehätystä.

Mahtavat maakuntajuhlat

Helluntaina 1923 seura järjesti toimintansa mittavimman voimannäytteen, Maakuntajuhlat. Kun seurassa oli jäseniä ainoastaan 26, tuntui hanke jokaisen harteilla. Ohjelmien, majoitusten, ruokailujen, koristelujen ym. puuhaaminen oli työllästä puuhaa.

* * *

Rahaa maakuntajuhlan järjestämiseen ei ollut juuri lainkaan. Vuoden 1922 tilinpäätös oli osoittanut säästöä olevan ainoastaan 123,25 markkaa. Juhlien menot olivat 6 561,35 markkaa.

Marssi juhla kentälle Riihimäen maakuntajuhlilla.

Maakuntajuhlan järjestelyyn valittiin päätoimikunta, johon kuuluivat Iida Aittola, Elli Aijälä, Lempi Airola, Elli Kumén ja kokoonkutsuja Hellä Vierio. Myöhemmin valittiin vielä ohjelma-, koristelu-, majoitus-, ravintola- ja kansliatoimikunnat. Jo kevatlupalla kokoonnuttuun ompelemaan pieniä sinivalkoisia koriste- ja viestinjoukkoja ja harjoiteltiin juhlien voimistelukaavaa.

* * *

Kevään illat kuuluivat pitkiä köynnöksiä valmisteltaessa Huhtimön takana olevassa metsässä. Parin viikon ajan ennen juhlapäiviä kannettiin sieltä joka ilta noin 100 metrin pituinen, kaunis vihreä köynnös kauppalaan eräeen kellariin säilöön, kunnes ne määräpäivinä laitettiin koristamaan kunniaportteja juhla kentällä ja valta-teillä sekä Suojeluskuntatalon ulkoseinämää (Myöhemmin talo toimi Riihimäen teatteritalona, kunnes tuhoutui tulipalossa. Tilalla on tänä päivänä Teatteri-hotelli).

* * *

Sotilasviranomaisilta saatiin lainaksi patjojen päälisiä. Patjat täytettiin tuoksuilla oljilla keskus koulun taloissa. Erikoisen juhla merkki painettiin. Sen oli piirtänyt Armas Verio. Kunniavieraksi kutsuttiin Suomen naisvoimistelun 'äiti' Elin Kallio, voimistelun tarkastaja Anni Collan ja voimistelunopettaja Liisa Pettersson.

Yhteisvoimistelussa

283 esiintyjää

Helluntaina, 20.—21.5.1923 Riihimäen kuululla kaupatorilla esiintyi kenttäjuhlan yhteisvoimistelussa 283 naisvoimistelijaa. Heistä 23 oli Riihimäen Naisvoimistelijoista. Riihimäen Suojeluskunnan soittokunta säesti yhteisvoimistelunäytöstä. Voimistelijoita johti helsinkiläinen voimistelunopettaja Esteri Pesola. Kenttäjuhlan lisäksi oli ensimmäisenä päivänä Suojeluskunnan talossa päivänäytös ja toisena päivänä iltama.

* * *

Tuloja kertyi maakuntajuhlalta kaikkiaan 14.254,75 markkaa, joista menot olivat 6.561,35 markkaa, ja liitolle menevä osuus 1.256 mk. Seuran omaan, tyhjähköön kassaan jäi 6.437,40 mk. Suurin osa varoista käytettiin telineiden hankintoihin ja vuokramenoihin.

* * *

Jäsenistöstä osallistuttiin varsin vilkkaasti erilaisiin voimistelujuhliin. Turun voimistelunjuhlaan 1924 olisi menijöitä ollut runsaastikin, mutta vain 12 osallistui yhteisvoimistelunäytökseen. Matkat piti jokaisen maksaa itse ja se rajoitti osallistumista. Edes Hämeenlinnaan ei saatu matka-avustusta täysimääräisenä heinäkuun 5. ja 6. päivinä 1924. Matkalipusta, joka maksoi 11 markkaa, luvattiin maksaa 25 prosenttia. Kukaan yhdeksästä lähtijästä ei vaatinut seuralta 2,72 markan matka-avustusta maakuntajuhlaan.

* * *

Hämeenlinnan Tarmon Naisvoimistelijoitten kesäjuhliin matkanneet 12 jäsentä saivat 29.5.1927 jo 20 markan avustuksen. Kun 11 jäsentä meni 11.—12.8.1928 Tampereelle Hämeen Heimojuhliin esiintymään, matka-avustusta tuli 45 markkaa kullekin.

Oma lippu ensi kertaa esillä Helsingissä

Lähes ruhtinaalliselta taisi rahatilanne tuntua 27.—30.6.1929 Helsingin kansainvälisten Naisvoimistelujuhlien aikaan. Yhteisvoimisteluun lähti 21 jäsentä. Urheilumerkkiläisten yhteisesiintymisessä oli mukana yhdeksän jäsentä. Avustusta tuli kullekin 125 markkaa. Seuran oma lippu oli juhlilla ensi kertaa esillä. Lipun hankinta oli varojen vähäisyyden vuoksi siirtynyt varsin pitkälle. Lipun pään oli piirtänyt Armas Verio.

SNLL järjesti Riihimäellä kaksiviikkoisen kesäkursin 2.—16.8.1926. Seuran silloisista 39 jäsenestä oli joka ilta mukana 31 jäsentä. Opetajana oli voimistelunopettaja Helmi Ruuth Terijoelta. Ohjelmassa oli urheilumerkkivaatimusten suorituksia, laululeikkejä, kansantanssua ja erilaisia palloleikkejä.

* * *

Urheilumerkkejä suoritettiin ensimmäisenä toimintavuosikymmenenä jäsenmäärään nähden niin merkittävästi, että SNLL myönsi seuralle vuonna 1925 lahjoituksen 50 markkaa. Kultamerkkejä kirjattiin tilastoihin 10, hopeamerkkejä 11 ja pronssimerkkejä 27. Suorituksen vastaanottajina olivat opettaja Iida Ora (1921—1925) ja rautatienvirkailija Hellä Veriö (1925—1930, 1931—1934).

* * *

Urheilumerkkejä ei myönnetty kovin kepein perustein. Kultamerkin saamiseksi oli merkivaatimukset täytettävä kuutena vuonna.

* * *

Lastenjuhlat saavuttivat suuren suosion. Pääsyliput olivat usein ennakolta loppuunmyytyjä. Ohjelmissa vaihtelivat soitto, yhteislaulu, satunäytelmät, kertomukset, perhos-, keiju- ja tonttuleikit sekä yksin- ja ryhmätanssit ja jopa nk. penkkivoimistelut. Vierailijoina kävivät Yleisradion Tarja-Tuulikki, Helsingin Oopperan lapsibaletti, Mikki Hiiri ja Susihukka, kanaperhe ja Pessi ja Illusia. Väliajoilla ongittiin ja pyörätettiin onnenpyörää.

Maakuntajuhlilta Riihimäellä 1923.

"Kana perhe"

nan talossa. Purpurin tanssijain kulkue oli kello 17 kauppalassa ja kello 19.30 juhlaillat sekä Suojeluskunnan talossa että Kansalaisopistolla.

* * *

Toisena maakuntajuhlapäivänä ohjelma alkoi kello 13 ja juhlaulkueella kauppalan halki urheilukentälle, missä alkoi kello 14 kenttäjuhla. Siinä johti yhteisvoimisteluesityksen voimistelunopettaja Liisa Karjalainen Helsingistä ja yleispuhurin helsinkiläinen opettaja Aino Saarelainen. Juhlapuheen piti SNLL:n puheenjohtaja, tohtori Kaarina Kari ja juhlaruonon esitti maisteri Lahja Tuovinen. Sk:n torvisoittokunta ja kansalaisopistolaisten jousiorkesteri avustivat juhlassa. Kentälle asetetut radiolaitteet edistivät yhteisnäytöksen onnistumista.

* * *

Pääjuhlatuomikuntana oli silloinen johtokunta Hellä Veriö (pj.), Elli Länsimeri, Vieno Veriö, Vieno Järvinen, Aino Helinä ja Impi Marttila. Heillä oli apuna ohjelmaa kansalaismajoitus, koristeita ja ravintolatuomikunnat. Yleisöä oli kenttäjuhlassa noin 3000 ja kulkueiden aikana kauppalan kadut tulvillaan yhteisöä.

* * *

Kokonaistulo maakuntajuhlilta oli 23.384,90, josta menot olivat 11.261,35 ja liiton osuus 50 prosenttia puhtaasta tuotosta 6.061,80. Seuralle jäi siten 6.061,80 ja ravintolasta kertynyt 1.536,75 mk.

"Perhostanssi"

Kurssit aina suosittuja

Seuran toiminnassa oli alusta alkaen merkittävää kurssille osallistuminen. Tämä opin saanti oli alkanut vuonna 1921, jolloin opettaja Lempi Lehtonen oli osallistunut neliviikkoiseen kurssiin Varalassa. Seuran historiikkiin kirjattiin 1920-luvulta kymmeneen erilliseen kurssiin osallistumiset. Seuraavalla vuosikymmenellä oli 17 erillistä kurssimainintaa.

* * *

Vuosi 1939 oli erittäin vilkasta kurssiakaa. Kesäkuiseen olympialaisvalmennuskurssiin osallistui voimistelunopettaja Aune Mäkelä. Yhtenä vuoden monista kursseista oli Riihimäellä 8.—12.6. järjestetty SNLL:n järjestämä leikkikurssi. Johtajana oli voim. opettaja Paula Kukkola ja kurssiin osallistui 15 voimistelijaa ja 70 lasta. Riihimäellä pidettiin useana vuonna myös hiihtokurssia.

* * *

Naisvoimistelumerkkien myynti pienessä kauppalassa oli huomattavan suurta. Merkkejä myytiin tuhansia.

Olympialaisrahastoon hankittiin varaa myös potkupallopeleillä. Vuonna 1932, jolloin Suomessa vallitsi taloudellinen ahdingkotila, järjestivät naisvoimistelijat päivänäytännön. Sen tulot 766,50 markkaa annettiin paikkakunnan varattomien lasten hyväksi. Lisäksi kerättiin vaatetta ja rahaa samaan tarkoitukseen.

Sodan valvontavuoroissa heiluivat sukkapuikot

Sotavuodet eivät merkinneet katkosta toimintaan, joskin juhlien sijasta tehtiin maanpuolustuksellista työtä. Kotirintamalla, lottien sotasaaraloissa, ilmavalvonnassa, paikallisessa väestönsuojelussa ja avustushuollossa riitti työsarkaa. Väliaikoina valvontavuoroilla heiluivat sukkapuikot ja monia paketteja kertyi sotilaille lähettäväksi.

* * *

Talvisodan päättyttyä kerättiin runsaasti pito- ja vuodevaatteita sekä talvivarusteita Sallan kovia kokeneelle välle. Sotien aikana oli paketteja lähetetty tuntemattomille sotilaille rintamalle. Jäsenet osallistuivat invalideille, reserviläisten perheille ja evakkomatkalla paikkakunnan kautta kulkevien huoltotyöhön.

* * *

Syksyllä 1941 otti seura kummilapsekseen sotaorvon Leila Inkeri Mertolan (Yli-Iistä, syntynyt 15.3.1939). Hänelle lähetettiin vaatteita ja rahaa ruokatarpeisiin. Jäseniltä kerättiin käytettyjä vaatteita myös kummilapsen äidille.

* * *

Lokakuun 25. päivänä 1941 ja tammikuun 15. päivänä 1942 kävivät puh. eenjohtaja ja sihteeri jakamassa yhdistyksen hankkimat makeiset ja tupakat (arvoltaan 1.117 mk) Riihimäen kautta kulkeneiden sairastuneiden haavoittuneille sotilaille, varsinkin paripotilaille. Puheenjohtaja Hellä Veriö kertoi, että oli unohtumatonta todeta se tuskissa vakaa vaikeneminen ja lievemmin haavoittuneiden lannistumattomuus ja hilpeä huumori, joka sanoissa ja käytöksessä ilmeni.

* * *

1930- JA 1940-LUVUT

Vuosina 1930—1932 voimisteltiin kahdesti viikossa Pohjoisella kansakoululla ja Rautatieläistentalossa. Syksystä 1932 määrä väheni yhteen viikkokertaan. Rautatieläistentalolta siirryttiin pois Pohjoisen puhtaamman voimistelusalin ja telineiden käyttömahdollisuuden vuoksi. Toisaalta menetettiin mahdollisuus käyttää harjoitustunneilla 'soittokonetta'. Lisäharjoituksia pidettiin kansalaisopistossa, sotilaskodissa ja ulkosalilla.

* * *

Retkiä tehtiin joka vuosi, talvisin hiihtäen ja kesällä kävellen ja pyöräillen. Hiihto- ja kävelymerkkien suoritukset aloitettiin vuonna 1933 ja retkeilynto kasvoi. Järjestäjänä ja suorituksen hoitajana oli rautatienvirkailija Hellä Veriö sekä vuodesta 1935 alkaen kauppias Anna Kivikari (Kolu). Hellä Veriön jälkeen toimessa oli 1937 alkaen ompelija Aili Jokela. Kävelyretkiä tehtiin esim. Kesijärvelle, Tervakoskelle ja Ryttylään. Pyörällä käytiin mm. Hämeenlinnassa.

* * *

Uintia harrastettiin Peltosaassa uimalaitoksessa, erityisesti kesällä 1933. Naisvoimistelijoilla oli varattuna omat kaksi iltaansa viikossa. Uinnin opettajana toimi uimamaisteri Edit Kättö.

* * *

Uusi maakuntajuhla jälleen menestys

SNLL:n toiset maakuntajuhlat Riihimäellä pidettiin 31.5.—1.6.1936. Helluntaiksi ajoitetut juhlat kokosivat 25 yhdistyksestä yhteensä 468 voimistelijaa. Kunniavieraina olivat mm. voimisteluntarkastaja Anni Collan Helsingistä, kunniajäsen, opettaja Lyyli Varmanen, opettaja Iida Ora ja ensimmäinen puheenjohtaja, opettaja Iida Aittola.

* * *

Ensimmäisenä helluntaipäivänä tapahtumat alkoivat klo 10 jumalanpalveluksella Riihimäen kirkossa. Olympialaisohjelman voimistelueditys oli klo 14 Suojeluskun-

Inkeriläisten saavuttua pakolaisina maahan syksyllä 1943 heitä sijoitettiin myös Riihimäelle. Seuran jäsenistö lievi heidän kovaa kohtaloaan keräten, ostaa ja sitten jakaen kelkkakuormittain taloustavaroita, astioita ja jossain määrin vaatettakin.

Joka naisen marsseilla väkeä

Maanpuolustustyö ja maatalouskampanja veivät pahasti syrjään erilaisten merkkien suorittamisen sotavuosina. Fyysisen kunnan vaalimiseksi aloitettiin Riihimäellä kuitenkin SNLL:n suosituksen mukaisesti nk. Joka naisen marssit. Niissä oli kymmenessä ensimmäisessä osallistujia seuraavasti:

* * *

9/2 1941 oli osanottajia 428, 27/4 ennätysmäärä 627, 2/11 yhteensä 154. Seuraavan vuoden 5. päivänä helmikuuta marssijoita oli 217. Toukokuun 17. päivä määrät alkoivat pudota ja osallistujia oli 60. Syyskuun 13. päivän 1942 marssissa määrä putosi kymmenellä. Lokakuun 25. marssissa oli 57 naista, mutta vuoden 1943 kolmessa marssissa jätiin selvästi parhaista tapahtumista. Helmikuun 28. päivä oli 27. toukokuun 18. enää kuusi ja 27.8.1943 vain kaksi osallistujaa.

* * *

Suurin osa seuran tuloista käytettiin voimistelusalien vuokriin, voimistelunjohtajien palkkoihin sekä telineiden ja muiden voimisteluvälineiden, kuten pallojen, mailojen, heittokeihäiden ym. oston. Vuonna 1929 hankitun oman lipun tammitankoon kiinnitettiin useita muistokilpiä. Ostettiinpa yhdistykselle vuonna 1932 kesäretkiä varten oma Sopotelttakin, jota lainattiin tiettyjä sääntöjä vastaan jäsenille.

* * *

Pohjoisella koululla voimisteltiin talvisodan 1939—1940 muutaman viikon keskeytystä lukuunottamatta syksyyn 1940 saakka, jolloin ehdittiin pitää vain kolme harjoitusta, kun huoneistot luovutettiin puolustusvoimien käyttöön. Syyslukukausi 1941 voimisteltiin rautatieläisten talossa, joka sittemmin varattiin rintamamiehille lepomajaksi.

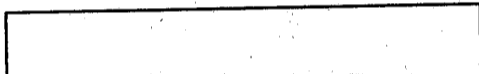
* * *

Kevätlukukaudeksi 1942 luovutti paikallinen sotilasjohto puolustusvoimien käyttöön varatun Kansalaisopiston juhlasalin voimistelunharjoituksiin. Vastapalvelukseksi oli järjestetty sotilaille viihdytysohjelmaa. Syksystä 1942 harjoiteltiin yhteislyseon voimistelusalissa. Lisäksi harjoituksia pidettiin 1949—1950 kansalaisopistossa ja Pohjoisella koululla.

Ne kuuluisat "nekerit" vuodelta 1935.

Ensimmäisen kerran ulkomaille Riihimäen Naisvoimistelijoiden edustajat matkasivat seura edustamaan vuonna 1949 Tukholmaan. Kolme voimistelijaa ja puheenjohtaja Vieno Veriö (Hartikainen) turistina osallistuivat 27.7.—8.8. pidettyihin Lingiadit-voimistelujuhlaan. Rahavarat eivät sallineet suuremman joukon lähetämistä. Suomalaisen kunniakas voitto kannusti voimistelijoita. Mieliinpainuva oli pakolais-estiläisten kenttätyöt valonheittäjien valossa. Moni silmä oli kyneissä, kun estiläiset hiljaisina poistuivat stadionilta pimyyteen.

Pallerokerhosta alku innostukselle

Pallerokerhon, joka muuttui pienten tyttöjen osastoksi, ensimmäisiä ohjaajia olivat postivirkailija Irja Kallio (1947—1948), Aune Perjala, Lahja Tikka, Tyne Lainio ja Kirsti Aalto 1948—1954, Aune Perjala uudelleen 1955—1959 ja Rauha Kukkula vuodesta 1959. Jonkin aikaa toimi myös telinetyttöjen osasto, jota ohjasi opettaja Aino Rautio (Suni) 1954—1955 ja voimistelunopettaja Irmeli Hännikäinen 1956.

Ohjaajat ovat seurassa vaihtuneet aika usein, kuten liikuntatoiminnassa yleensä. Yhdistyksen 40-vuotishistoriikissa vuodelta 1961 nostettiin pitkäaikaisista ohjaajista esimerkeiksi kauppias Anneli Kolu, neiti Aune Perjala, voimistelunopettaja Anna-Liisa Lackschewitz ja valokuvaaja Rauha Kukkula. Näin kertoo historiikki:

"Kauppias Anneli Kolu oli virkistysosaston ensimmäinen ohjaaja 1948—1949, mutta sitä ennen ja sen jälkeenkin hän on ohjannut monet tanssit juhlisiin ja vuoden 1947 Suurkisoja edeltäneenä aikana hän teki mainitsemisen arvoisen urakan suurkiso-ohjelman ohjaajana. Hän ohjasi valio-ohjelman, yleisohjelman, kansanohjelman ('avioliitto-ohjelma'), nuorisohjelman ja kansantanssin ja hoiti sitä paitsi 140:n kisoihin lähtevän voimistelun voimistelupuku- ja tossuhankinnat."

"Neiti Aune Perjala hoiteli pallerokerhoa yhdessä parin muun ohjaajan kanssa 1948—1954 ja yksin 1955—1959 ja lisäksi hän ohjasi virkistysosastoa 1958—1959. Lisäksi hän on ohjannut varsinkin tytöille leikkejä lasten juhlisiin."

"Voimistelunopettaja Anna-Liisa Lackschewitz on ollut melkein 10 vuotta yläosaston ja esiintymisvoimistelun ohjaajana. Hän tuli ohjaajaksi jo v. 1948, mutta ei ole ollut ihan yhtäjaksoisesti vuodesta toiseen. Hänen vauhdikkaiden tuntiensa erikoisuutena ovat konstikkaat hyppy. Rouva Lackschewitz on laatinut ja ohjannut juhlia varten useita voimisteluohjelmia."

"Tytöiden nykyisen ohjaajan, valokuvaaja Rauha Kukkulan erikoisala ovat tanssilliset esitykset ja notkeutta vaativat permantovoimisteluliikkeet. Hän on sommitellut tytöille lukuisia liikuntaesityksiä."

Sirkka Varmanen musiikin taituri

Mitä olisi voimistelu ilman musiikkia? Riihimäen naisvoimistelijoilla on ollut onni saada hyviä säestäjiä toimintaansa. Musiikinopettaja Regina Varjoranta, opettaja Aune Kuronen, kauppias Inkeri Koski, neiti Ester Lindberg ja rouva Elsa Paakki olivat säestäjinä 1921—1945. Ainutlaatuisen, Suomessa harvinaisen, mitätavan uran säestäjänä on tehnyt soittonopettaja Sirkka Varmanen. Hän oli esitysohjelmien säestäjänä vuodesta 1949 ja virkistysosaston säestäjänä vuodesta 1959. Lisäksi hän laati musiikin useisiin voimistelunohjelmiin.

1960-luvulle tultaessa voimistelu tuli pääasiallisimmaksi toimintamuodoksi. Telineosaston toiminta päättyi. Juhlia valmisteltaessa esiintymisvoimistelijoilla oli ylimääräisiä harjoituksia parikin kertaa viikossa. Vuodesta 1957 tuli kesäiseen toimintaan mukaan lentopallo. Talvisin kansanhihti oli ohjelmassa.

Pukujuhlat kiintoisia

Näytteitä toiminnasta ovat antaneet erilaiset juhlat, joiden ohjelmiin on koko ajan pyritty saamaan mahdollisimman paljon liikuntaesityksiä. Juhlia järjestetään pääasiassa Riihimäellä, mutta myös muualla on vierailtu. Lastenjuhlat, 'Iloiset illat' ja liikuntamatineat ovat olleet suosittuja. Jäsenten keskeiset pikkujoulat ja pukujuhlat kokosivat runsaasti väkeä.

Riihimäellä järjestettiin kulttuurikilpailuita, joihin naisvoimistelijat osallistuivat 1950 lähtien. Yleensä kilpailuita ryhmitänsseissa ja ensimmäisiä sijoja kertyi ropakapaalla. Neljän kauppalaan Forssa—Salo—Valkeakoski—Riihimäki-kisoissa ja Riihimäki—Hyvinkää-kisoissa oli oma edustus. Paras saavutus oli ensimmäinen palkinto 25.5.1953 koko maata käsittävässä kulttuurikilpailussa laulu- ja liikuntaleikkien sarjassa. Esitys, jolla tyttöastolaiset saivat voittonsa, oli Rauha Kukkulan laulua ja ohjaama 'Peikkotanssi'.

1950-luvulla esiintymisvoimistelussa ansioituivat mm. Aino Helinä, Aune Sirola, Helvi Muttilainen, Aili Tamminen, Tyne Lainio (Häyrinen), Sisko Rautanen (Similä), Tellervo Junnila, Hilka Lehtinen (Kuittinen), Aune Perjala, Pirkko Töyrylä, Eila Kontula, Marjatta Pietilä, Seija Silvennoinen, Leena Peltola, Maila Vähäsarja sekä Pirkko ja Ulla Källbacka.

Uusi lippu taiteilijalta

Oma lippu oli seuralle saatu 1929. Se oli ajan tavan mukaan Suomen lippu ja kulki voimistelijoiden mukana monissa juhlissa. Muistoksi käyneistä siihen kinnitettiin laattoja. Vuonna 1959 tuli uusi lippu. Sen suunnitteli maailmanmainetta lasitaiteilijana saanut Nanny Still ja ompeli Annikki Vuori. Tangon kärkenä on SNLL:n tunnus. Lipun vihki rouva Hilja Maria Niku Riihimäellä pidetyssä SNLL:n jaoston juhlassa.

Eteläinen koulu oli harjoituspaikkana 1960-luvun alussa. Mukavan ja siistin paikan heikkoutena oli pienuus. Kun voimistelijoita oli yli 30, ei salissa enää voitu ottaa kaikkia liikkeitä.

Vuonna 1962 elettiin aikaa, jolloin päätettiin tehdä enemmän, mitä lopulta saatiin aikaan. Johtokunnan pöytäkirjoista selviää, että päätettiin pitää arpaistet magnetofonirahaston kartuttamiseksi. Niitä ei kuitenkaan järjestetty, koska ei haluttu rasittaa jäsenistöä arpojen myynnillä ja paikkakuntalaisia ostolla. Päätettiin myös harjoitella hauskoja tansseja, joita voitaisiin maksusta esittää eri tilaisuuksissa. Eipä kuitenkaan harjoiteltu muissa kuin Rauha Kukkulan tyttöosastoissa. Jäsenillanviettoäkin jäi pitämättä. Päätarkoituksena voimisteluharjoitukset pyörivät kuitenkin niinkin pitkään.

Presidentti Urho Kekkonen oli länä Riihimäen Maatalousnäyttelyssä 1966. Avajaisissa esiintyi seuran tyttöryhmä, jonka esitys oli sama hypinnaruohjelma kuin Suomen Suurkisoissa. Kun ohjelma vielä esitettiin silloin muodissa olleessa kansakoulujuhlissa maauimalassa, saivat tytöt esitykselleen todella laajan ja monipuolisen yleisön.

Seuran 50-vuotisjuhlat sävyttivät vuotta 1971. Pääjuhla oli yhteiskoulun juhlasalissa. Yleisöä oli noin 300. Puheen piti tohtori Sari Gyländer-Peltola. Vuoden aikana voimisteluharjoitukset olivat Kansalaiskoululla (nykyinen Harjunrinteen koulu). Anneli Kolan vetämät kuntovoimistelijat kokoontuivat aluksi muutaman kerran Pohjoisella koululla ja sitten vakituisesti kansalaisopiston tiloissa. Virkistysvoimistelijoita oli 123, kuntovoimistelijoita 80, tyttöastolaisia 33, muita jäseniä 2 ja kunniajäseniä 2.

Jazztanssi viehätti

Innostavaksi tapahtumaksi vuoden 1973 aikana muodostui elo-syyskuun vaihteessa pidetty jazz-tanssikurssi. Uutuus viehätti ja kohtalaisen rankasta ohjelmasta huolimatta osanottajien lukumäärä pysyi koko ajan korkeana ja uutta kurssia toivottiin.

Jytäjumppa puolestaan tuli ohjelmaan vuonna 1974. Sitä kehoitettiin jättämään virkistysvoimistelutunneilla. Syyskauden aikana jytäjumppatunteja ryhdyttiin pitämään Eteläisen kansakoulun voimistelusalissa. Jazztanssin alkeiskurssi pidettiin ammattikoulun urheiluhallissa.

Satujumppa tuli Riihimäelle 1975. Satu holopainen (Jylhä) ryhtyi ohjaamaan myös 4—7-vuotiaita tyttöjä voimistelun alkeisiin. Jäsenmäärä seurassa oli noussut 407:een. Suurin ryhmä oli jytäjumppareita — peräti 188.

Oman logon käyttö tuli voimaan 1976. Kuvatunnuksessa on SNLL:n merkki, mutta siihen on liitetty oma tunnus Ri NV. Jäsenmaksu-uudistusta puolestaan merkitsi siirtyminen pankkisiirtolomakkeisiin, joista yksi osa jäi maksajalle jäsenkortiksi ja yksi osa seuralle jäsenluetteloon.

1980-luvulle tultaessa toiminta alkoi muotoutua nykyisiin uomiinsa. Oli naisryhmiä (160 jäsentä), virkistysryhmiä ja jytäryhmiä, jazz- ja vahoryhmiä, äiti- ja lapsiryhmiä, satuvoimistelijoita ja eri-ikäisiä tyttöryhmiä. Vuonna 1979 jäsenmäärä oli yli 15-vuotiaita 215 ja alle 15-v. 136. Viimeksi mainittu ikäryhmä sai nelisenkymmentä uutta jäsentä vuodessa.

60-vuotisjuhliin pääsi seura lähes 500-jäsenisenä 1981. pääjuhla vietettiin Peltosaaren koululla. Kansainvälinen toiminta jatkui tyttöjen Karlskogan matkalla. Aikaisemmin oli tehty menestyksekkäät Aalborgin matka. Valioityttöillä oli runsaasti esiintymisiä. Uimalan kuntosalilla oli omat vuorot, bodauskin tuli tutuksi.

Ensimmäisen kerran Riihimäen Naisvoimistelijoiden historiassa suoritettiin vuonna 1982 voimistelun hopeamerkkejä. Pronssimerkkejä oli suoritettu jo aikaisemmin. Erämessut työllistivät aikaisempien kertojen tavoin myös seuran jäseniä.

**Poiminnat kokosi:
Kari-Veli Lehtonen**

1950-, 1960-, 1970- ja 1980-luvut

Vuonna 1948 perustettiin virkistysosasto, jota kutsuttiin monella eri nimellä: rouvaosasto, perheenemäntien osasto ja alaosasto. Sen toiminta oli välillä pysähtyksissä, välillä taas vilkasta. Virkistysosaston perustamisen jälkeen toista aikuisten osastoa ryhdyttiin kutsumaan yläosastoksi. Tyttöosasto seuran perustettiin 1946. Seuraavana vuonna se jakaantui tyttöosastoksi ja pallerokerhoksi.

Virkistysosaston ensimmäisiä ohjaajia olivat kauppias Anneli Kolu (1948—1949), opettaja Irja Häppölä (1949—1950), nuorisohjaaja Irja Sarnama (1950—1951) ja 1957 yhdessä opettaja Aune Jyrkisen kanssa), voimistelunopettaja Irmeli Hännikäinen 1955, neiti Aune Perjala 1958—1959 ja Kirsti Aalto vuodesta 1959 alkaen.

Tyttöosaston ensimmäiset ohjaajat olivat toimistovirkailija Marja Järvenpää, opettajat Aune Jyrkinen ja Hilja Kaksonen, rouva Aili Kosonen, Anneli Kolu, neiti Aune Siironen, Hellä ja Vieno Veriö (1945), liikeapulainen Tyne Lainio (Häyrinen) 1946—1947, Aune Perjala 1947—1948, opettaja Irja Häppölä 1949—1952, voimistelunopettaja Annikki Häti 1951, ylioppilas Liisa Löyttyniemi 1950 ja valokuvaaja Rauha Kukkula 1952 lähtien.